

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Szerkesztőség: Weisz Márk könyvkereskedése, hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza.	Előfizetési díj: Egész évre 8 kor. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 kor. Egyes szám ára 16 fillér. Megjelen minden vasárnap reggel.	Kiadóhivatal: Weisz Márk könyvkereskedése, hová az előfizetési és hirdetési díjak küldendők. Nyilttér petit sora 60 fillér.
--	---	---

A hetipiac.

Lapunk mult számában említettük, hogy a kereskedők ohajtása az, miszerint a hetipiac a legforgalmasabb pontra helyeztessék át.

E tárgyban a következő kérelemmel fordultak járásunk tevékeny és minden közügy iránt érdeklődő főszolgabírójához, egy régi sérelmük orvoslását kérve tőle.

*

Tekintetes Főszolgabíró Úr!

Alólirott csongrádi kereskedők azon kérelemmel fordulunk a tekintetes Főszolgabíró Úrhoz, hogy méltóztassék elrendelni, miszerint a) a hetipiac alkalmával az elárusítók részére az a fasor jelöltessék ki árulási helyül, amely a Csongrád városi takarékpénztártól kezdődőleg egész a Magyar Király szállodáig terjed, b) e célból a járda és országút közötti fasorban a kocsiközlekedés eltiltassék, s ehhez képest a fasornak az Iskola-utcával, az Uri-utcával és a Csemegi Károly-utcával határos átmetszéseinek néhány facölöp leve-rettessék, ugyanezen módon a fasor folytatása is, egész a Keskeny-utca sarkáig elzárassék a kocsiközlekedéstől, s végre c) az említett fasor a takarékpénztár házatól kezdve egész a Magyar Király szálloda

épületéig néhány szekér condrával behintessék, hogy így ez a terület délelőtt a heti vásárok céljára, délután pedig sétányul legyen felhasználható a közönség által.

Kérésünk indoklásául előadjuk a következőket: kétségtelen, hogy a piacnak legtermészetesebb forgalmi helye a fő-utca vonala, amely az országút és járda között vezet. Ahol mi kereskedők a drága boltberekét fizetjük ugyan, de ahonnan a piaci árulóhelyeket a hetivásárok alkalmával eddig elvitték előlünk. Elvitték a járó-kelő helyi közönség, elől s elvitték az országuton közlekedő tanyai közönség elől is a hetipiacot. Elvitték pedig jó messze a forgalmi úttól, be a sártenger közepébe, s arra kényszerítették a közönséget, hogy a piac távoli részébe s onnét vissza sáradjon, átvergődve a sáros utakon — holott itt terül el, itt kinaikozik a hosszan elnyúló piac-tér legforgalmasabb részén, a legalkalmasabb áruló hely. Itt, közvetlen a járda melletti fasorban, amelyet az ország bármely piac-tere, fő-tere megirigyelhetne Csongrádtól.

Ha a csongrádi piac szűk lenne, ha nem terülne el itt, a járda mellett a hosszan elnyúló fasor, akkor beállana szüksége annak; hogy a

piac közepére utalják a közönséget és az árusokat, mint ezt teszik Kecskeméten, mert ott alig van hely, a szűk piacon, amelyből még szűkebb utcák nyulnak ki. De itt, ahol olyan széles és hosszú utvonat vezet közvetlen a járda és országút mellett, hogy az teljesen megfelel az igényeknek: ilyen körülmények között nekünk is követnünk kell Baja, Kalocsa, Debrecen, Kolozsvár s más városok közönségének példáját, s kérnünk kell a hatóságokat, hogy a hetipiacot a járda melletti fasorba helyeztessék át, s ne vigyék el előlünk és a termelő közönség elől, akik a kereskedelemmel foglalkozunk s abból tartjuk fenn magunkat.

Ha a takarékpénztár épületétől kezdve a járda mellett sorjában fel volna állítva a tejet, turót, zöldséget, kenyeret, halakat, gyümölcsöt, húst, szóval az élelmi cikkeket áruló helye; akkor meglenne oldva a kérdés. A baromfiakat, ruhaneműeket, ipari készítményeket árulók a régi helyükön maradhatnak.

A jelenlegi piaci áruló helyeket az országos vásárookra ideutazó idegenek foglalhatják el, de a járda melletti fasort kérjük a csongrádi vevő és eladó közönség részére kijelölni, amelynél alkalmasabbat úgy

T Á R C A.

Örvények.

— Eredeti regény a budapesti életből. —

6

Irtta: Négysz.

A varrodában.

Tarnyai Etelka a rendes időben munkába állott. Most már nem kísérte el senki a hosszú úton, kezdetben nem is igen talált egyedül oda, de gyakori kérdezősködés mellett valahogy eljutott a Szomorú-völgy-utcából a messze fekvő Nádor-utcába.

A lányok már üdvözölték, mint új kollégájukat, a munkavezető és felügyelő szerepét betöltő idősebb leány kiadta munkáját, megmutatta a tennivalóit s ezzel az új varróleány szaporán hozzálatott dolgozóhoz. Eleinte kissé nehezen ment a munka, mert annyira járatos még nem volt benne, hiányzott a kellő gyakorlat, de úgy vélte, hogy fokozott szorgalommal kielégítő eredményeket fog elérni.

Nagy szolgálatára volt itt a varrodában egy szelid, tisztességes, jóra való leányka, aki mindig kezére járt, segítette, megmutatta neki, hogy miként helyes, hogyan célszerű dolgozni.

A munkavezető meg-megdorgálta néhányszor, sokszor ok nélkül, sőt fel is fejtette munkáját és újra csináltatta vele, ami Etelkára nagy megfélemlítés volt, arca merő tűzben égett, csaknem hangos zokogásra fakadt, ha nem restelte volna. A többi leányok meg vihogtak, kacagtak, kárörvendő nevetéssel még jobban ingerelték a szegény leányt, ki nagy szegénységben egyszerűen a föld alá szeretett volna süllyedni. A jóra való szomszédjának, kit Olgának hívtak, köszönhetette, hogy visszanyerte önuralmát, nyugodtságát. Olga megvigasztalta, lecsendesítette, mondván, hogy minden új varróleánynak át kell esni e bajokon, végig kell hallani gorbosbaságokat, sértő szavakat és munkáját becsmérlő kifakadásokat. Minden új leányt megszokálnak, agyongyötörnek itten okkal és ok nélkül és csak azután ösmernék el tulajdonképpen kollégáknak, akkor veszik be körükbe, kis intim társaságukba.

Etelkát e fölvilágosítások megnyugtatták és nem törődve nevetéssel, sértő szavakkal, munkafölfejtéssel és egyéb kellemetlenségekkel, dolgozott úgy, ahogy tudott, ügyet sem vetve a többiekre és ezek rosszakaratú, ármányos mosolyára és tekintetére.

A próbaidő még le sem telt és Etelka már alaposan ösmerte a varroda intimitásait, divatjait és hóbortjait. Hallotta a sok

lánytól a különfélebbnél-különfélebb beszédeket, az egyik színházról, pikáns darabról mesélt el bizalmas részleteket, a másik udvarlójával hozakodott elő, megint egy másik drága ékszerekről szónokolt, miket egy valóságos öreg gróf akar neki venni, ha kegyeiben jár. Aztán sorra kerültek a pletykák, a terreferélések erről meg arról, elintéztek, szapultak, lehordtak itt hölgyeket és erkölcsüket egy-kettőre pellengére állították. Mindenkinek volt valami megjegyzése, mindenki jobban ki tudta kerekíteni, kaviárosabban föltárni a helyzetet.

Tarnyai Etelka rövid két hét alatt kitanulta nemcsak a varrást, de a varrodában divó és a fővárosi életet jellemző szokásokat is. Most már beletörődött helyzetébe, annál is inkább, mert egyre enyhébbek lettek a szekaturák, a sértegetések, lehardások, amik már egy lépést jelentettek a befogadáshoz.

Noha Etelka többnyire csak szótlantul hallgatta a rettenetesebbnél-rettegetesebb dolgokat, amiket csak föl színre hozhat egy tucat fővárosi törzsköcs varróleány, legfeljebb arra szoritkozott, hogy a nevetőkkel nevetett, a kacagókkal kacagott.

A lányok különben kíváncsiak voltak új társnőjük multjára. Itt mindenkinek ösmerték és muszájt ösmerni az élettörténetét. Etelka hosszas nógatásra ráadta fe-

ránk kereskedőkre és a gazdasági terményeket árulókra, mint a vevőközönségre nézve, el sem képzelhetünk.

Ezekben vázoltuk kérelmünket, amelyet főszolgabíró ur jóindulatába ajánlva maradtunk tisztelettel

a csongrádi kereskedők.

— **A gazdák és a csongrádi sertés-kereskedők.** Nem volt talán soha Csongrádon olyan jó ára a sertéseknek, mint most, ami ugylátszik azt a tévhitet ébresztette fel az itteni sertés-kereskedőkben, hogy ez rájuk nézve sérelmes, s igyekeznek feljelentésekkel elriasztani innét az ország sertés-kereskedőit. Hát erre vonatkozólag felvilágosítjuk őket, hogy hiába tesznek az ellen kifogást, a sertés-kereskedés, mely nem trafik üzlet ez idő szerint se nem patika, amit a földművelésügyi miniszternek itt közölt rendelete is bizonyít. Ezt azért közöljük, hogy el ne riasszák a csongrádi gazdáktól az idegen kereskedőket, elég hogy elriasztották az országos vásárokról az idegen kereskedőket. A rendelet így szól: «A földművelési, ipar és kereskedelmi miniszter 26.449.1886 szám alatt kelt rendelete a yándorszerű bevásárlással foglalkozó egyének kereskedői iparigazolványa tárgyában. Ismételtén előfordul, hogy a hatóságok a nem helyben lakó kereskedőknek a bevásárlást nem engedik meg, illetőleg ezt vagy házalási engedélytől, vagy pedig az 1884. évi XVII. t. c. 46. §-ában előírt feltételek teljesítésétől teszik függővé. Ennél fogva tudomás és kellő eljárás végett a következőkről értesítem a törvényhatóságot: *A bevásárlás*, történjék ez bár nem a helyhez kötve, hanem vándorlás után, nem tekinthető házalásnak. Mivel a házalás fogalma alá, a fennálló házalási szabályok értelmében az «árúkkal való kereskedés bizonyos helyiség nélkül» tartozik; tehát csakis házalás, illetőleg az *elárúsítás*. A vándorszerű bevásárlással foglalkozó egyén egyszerűen kereskedőnek tekintendő és részére ily című ipariga-

jét, hogy elmondja igen egyszerű hatásos részekben nagyon is szegény élete folyását. Az élénk fantáziával megáldott varróleányok Etelka romantikus szökését, szépen kitudták színezní, a fővárosi szenzációra éhes közönség által a lapokból olvasott ilyen zszerű szökések révén kikifundálták leányfejükkel, hogy valami szerelmi história, holmi nagyon titkolt történet lappanghat Etelka fővárosba költözése körül. És ez a körülmény, illetőleg az a szilárd meggyőződése a magasan gondolkodó leányoknak, hogy az új varróleány közeli múltja tele van érdekfeszítőbbnél-érdekfeszítőbb részekkel, különösen csiklandós szénákkal, bizonyos tekintélyt szerzett Etelkának, noha szegény leány oly ártatlan volt, mint a kezes bárány. De hát a lányokat nem lehetett tévútra vezetni, megdönteni erős feltevésekben, ők konokul megmaradtak a mellett, hogy új társnőjük életében vannak bizonyos szenzációs pontok, miket jó volna megtudni. Már ezért is mindannyian közelébe akartak férközni, leghivebb, legmegbízhatóbb barátókká akarták fölteni magukat, csak hogy kipróbálják Etelkából a nem létező titkát.

(Folyt. köv.)

zolvány adandó, amely iparigazolvány az 1884. évi 39.266 szám alatt kelt rendelet 10. §-a értelmében a D) iparlajstromba vezetendő. *Aki ily iparigazolvánnyal bír, az ország bármely helyiségében is foglalkozhatik bevásárlással, — tekintet nélkül arra, vajjon az illető helységben van-e telepe vagy fiók-telepe.*»

Gyümölcstermelésünk felledítése.

(Neveljen az iskola kertészeket is a magyar föld számára.)
(Folytatás.)

Ha egyszer aztán a magyar társadalom a gyümölcstermesztést fogja tudni méltányolni és nem fog az a dolog ismétlődni, ami az eperfák kiültetésénél előfordult, hogy t. i. alig egy percentjét hagyták meg felnőni, a többi kitérdelte a tudatlan gyermeknépesség: akkor aztán sikeresebb lesz az a munka is, amit dr. Hamvai Lajos ajánl. Mert az ő javaslatát nagyon üdvösnék tartjuk a gyümölcstermesztésre, sőt azzal boldogok meg, hogy minden földbirtokos, aki gyümölcsösöt létesít, hosszabb időtartamra kapjon adómentességet, mint aki házat épít. Miért? Azért, mert a házzal építéssel nem szolgáljuk a nemzeti vagyonsodást a külkereskedelem útján úgy, mint a gyümölcsök kivitel által. A házzal építés részben kéjbecsárakat képvisel vagy szédülő vállalatokat; azonban a gyümölcstermelés óriási arányokban fejlődne az adómentesség hasonló kedvezménye által s maga után vonná egy sereg ipari foglalkozás értékesítését is, ami külföldről hozná be a pénzt ebbe a töke-szegény országba.

Sokkal fontosabb kérdés ez, mint első tekintetre látszik, mert valóban a tulságos magtermelés helyett gondoskodni kell gazdasági életünket más irányba való tereléséről is.

E tekintetben nagyon megszívlelendő a dr. Hamvai Lajos ur javaslata.

Indítványozza a gazdasági bizottság — így ír — a vármegye törvényhatósági közgyűlésén, hogy ez felirattal forduljon az országgyűléshez, amelyben kéri, hogy az 1896. évi V. törvények módjára a gyümölcsösök létesítésére is adják meg a kedvezéseket. A felirat pártolására a többi törvényhatóságok is megkérendők. Addig is írják össze, vegyék számba mindazon földeket, amelyek gyümölcstermesztésre fel lehet használni. Létesítsenek nagy megyei szövetkezetet, amelybe minden földesgazda, aki gyümölcstermesztésre akarja földjét felhasználni, bevonassék. Kérjék meg a vármegyét, az államvasutakat, az államot, a kincstárt, hogy az utak széleire, a vasutak partjaira, az erdők határaitra mindegyik gyümölcsfákat ültessenek. Ha a törvényhozás az ilyen kölcsönök kedvezményességét kimondani, akkor a többi rész könnyen menne. Egy egységes, nagy, erős szövetkezetet képzelvek, szakavatott központi és vidéki vezetéssel, amely szövetkezet idővel 100.000 gyümölcsösöt létesítene, nagy pincékkel, szárítókkal, erjesztőkkel és pálinkafőzőkkel. Tehát egy nagy termelő, feldolgozó és értékesítő szövetkezet volna ugyszólván az egész vármegye. Szinte kiszámíthatatlan, mennyi jövedelmet hajtana idővel ez a nagy gyümölcstermesztés, amelylyé a vármegye átalakulna. Amellett a kosárfonóknak, ládikakészítőknak, — fagyapötárosoknak annyi munkát és keresetet adnának, hogy ez a házi és gyárpár óriási lendületet venne. Ha nem sikerül a törvényhozástól ezt a kedvezést kieszközölni, akkor meg kell csinálni a szövetkezetet, a központi hitel-szövetkezet és a kormány támogatásával

* * *

Bizony, bizony érdemes lenne efféle dolog fölött gondolkodni, mert egy-két évtized alatt rengeteg mennyiségű terület lehetne gyümölcstermővé tenni, aminek a világereszkedelem terén több hasz-

nát vehetnők, mint a buzának és bornak, mert azt nem lehet sem hamisítani, sem — mint a papirosbuzával teszik — papirosgyümölcsessel pótolni.

Végül még egyet említek fel. A községi gyümölcsös kertek létesítésére fel lehetne használni még a katonai erőt is. Katonáék szívesen vállalkoznának arra, hogy bizonyos területet befásítsanak, kertet átalakítsanak, ha 1—2 évig átengedik a községek nekik a területet zöldségtermelés céljaira.

Tapasztalásból tudom.

(Vége.)

UJDONSÁGOK.

— **Tanitói bál.** Ma este lesz az állami tanítók jótékony célú sikeresnek ígérkező bálja. A bálra megtétek az előzetes intézkedések. A hölgyeknek csinos táncrenddel kedveskedik a rendezőség. Azonkívül élő virág csokrok is lesznek a bál folyamán a jótékony célra való tekintettel csekély összegért rendelkezésre bocsátva. A bálon megjelenők részére lapunk részéről jó mulatást kívánunk.

— **Ajándék a vadásztársulatnak.** A m. kir. földművelésügyi miniszter úr Ö nagyméltósága, megkereste a csongrádi vadásztársulat elnökét: Éder János urat, hogy nem volna-e hajlandó vadtenyésztés céljából 2 drb fácánkakast és 8 drb fácántyukot elfogadni azzal a kikötéssel, hogy azoknak további tenyésztéséről és óvásáról a vadásztársulat gondoskodni fog és ezért kötelezettséget vállal oly módon, hogy a tagok közgyűlési határozattal, kötelezik magukat arra, hogy az átengedett tenyészfácánokra és azok ivadékaire a kibocsátást követő két első évben egyáltalán nem, s a következő években az előírás szerint megfelelő kivétellel vadászni, azonfelül a fácántyukok vadászatát pedig egyáltalán tilalmazzák. A m. kir. földművelésügyi m. kir. miniszter ur ezen szíves felhívását és ajándékozását azt hisszük, hogy a csongrádi vadásztársulat örömmel fogadja és a feltételeknek alá veti magát.

— **Eben-gubát.** «Ki lesz a csongrádi plébános?» című ujdonságot közöl t. laptársunk a Szentés és Vidéke, melyben azt adja tudunkra, hogy Porubszky József tóalmási plébános, akit már szerinte gróf Csáky Károly megyés püspökünk ki is nevezett, a kinevezést nem fogadta el. Így aztán t. kollégánk értesülése szerint Korpás Pál szegvári plébánossal boldogitanának bennünket. Hát mi egészen másként vagyunk értesülve, még pedig a mi értesülésünk valószínűleg közvetlenebb forrásból ered, mint t. laptársunké. Tudomásunk szerint gróf Csáky Károly jelöltje ma is Porubszky József tóalmási plébános, pápai kamarás; azonban időközben Porubszky kilátásai csökkentek, dacára annak, hogy hő ohaja lenne a csongrádi plébánosi állás elfoglalása; tehát nem áll az, hogy a kinevezést nem fogadta el. Korpás Pál jelöltségéről eddig mit sem hallottunk. De hiszen ez a feltevés nem is lehetséges már csak azért sem: mert Károlyi Sándor gróf ur ömagyméltósága a községi közgyűlés kérelmére azt a választ adta, hogy a csongrádi plébánosi állást egy szelidelmű és kizárólag a hitéletnek élő pappal szándékozik betölteni. Már pedig tudvalevő dolog, hogy főtisztelendő Korpás Pál szegvári plébánosban éppen ezek a tulajdonságok nincsenek meg. Így azután Korpás Pál kinevezetésével eben-gubát cserélnek, vagyis: Korpás Pálban ismét Hegyi Antalt fogadják. Különben tisztelettel felkérjük a Szentés és Vidéke t. laptársunkat, hogy az ördögöt ne fesse a falra!

— **Eljegyzés.** Grünvald Ignác fiatal kereskedő eljegyezte Schönfeld Málicskát Schönteld Herman vendéglős kedves leányát.

— **Csongrád-Hmvásárhely közt létesítendő** költségeihez Csongrád részéről 60000 koronávali hozzájárulását határozta el mult hó 28-án tartott rendkívüli ülésén a képviselő testület.

— **A magtár épület** átalakítási munkálatait mult hó 27-én vizsgálta felül az állam-építészeti hivatal kiküldöttje, Adler mérnök; ugyanez alkalommal ejtette meg a vizsgálatát a járásbírói táldaléképület helyszíni tervezetének, mely a betétszerkesztő hivatal befogadására épül. Itt emlíjük meg, hogy amíg e táldaléképület kész nem lesz, addig a községi előjáróság a járásbírói táldaléképület részére a régi magtárépületben levő üres helyiséget engedte át hivatali helyiségül.

— **A vágóhid építési munkálatait** a múlt hó 30-án megejtett árlejtésen Pozsár József építész vállalta el 17140 koronáért, melyben az összes építési és felszerelési munkálatok bennfoglaltnak.

— **Le a fegyverrel.** Február elseje fekete betűvel van bejegyezve a nimródok kalendariumába. A mai nappal megszűnt a vadászat egész augusztus hó 15-ikéig. A vadászati törvény gondoskodik arról, hogy a magja ne szakadjon a félénk tapsi-füleseknek. Ezután már csak az átutazó szárnyasokra, kacsákra és ludakra van megengedve a vadászat. Amióta azonban a Tiszát szabályozták, ki veszték a nádasok, lecsapolják az ingoványokat, sovány eredményel leskelődnek a vadászok a vizi-szárnyasokra. No, de a befejező vadászat mindig kedves emléket hagy vissza, különösen a csongrádi nimródok szívébe. Hogy ne essen olyan zokon a vadászat beszüntetése, arról a felgyői uradalom derék tisztartója, Körmendy Zsigmond ur szokott gondoskodni. Ez idén két álló napot vétegett igénybe vendégeivel. A múlt hó 25-én a vajhái réten tartott vadászatot, a m. hó 29-én pedig a felgyői alsóréten. A két nap mintegy 300 drb tapsifüles került terítékre. A csongrádi és csanyi vadászokon kívül résztvettek a vadászon: dr. Cicatricis Lajos vármegyei alispán, Reöck István műszaki tanácsos és dr. Tergina Gyula kir. tanácsos tanfelügyelő is. Természetes, hogy Körmendy Zsigmond uradalmi tisztartó ur, most is legszivesebb vendéglátásban részesítette a meghívottakat.

— **A tanulók ingyen konyhájának megnyitása.** Az állami elemi iskolai tanítótestület már összeállította ama szegény tanulók névsorát, kik az ingyen konyhára szegénységük folytán rá vannak utalva. Eddig 74 tanuló kérte felvételét. Az ingyen konyha folyó hó 3-án látja el a tanulókat először meleg levestel.

— **Halálozások.** Csanády Gyula asztalos mester múlt hó 23-án szívbjaj következtében meghalt, 4 nevetlen árvát és özvegyet hagyva hátra, kik minden támasz nélkül maradtak. Szegény Csanády! sok vidám estét szerzett iparos társainak rögtönzött táncmulatsággal, — míg ő maga, gyakran nélkülözve a legszükségesebbet is. Mesterségét nem folytatta, mert nyugtalan természet nem terte hogy a gyalu-padhoz legyen folyton lenyűgözve. É helyett tűzoltóparancsnok, táncitanító, bálrendező, járványfelügyelői megbízatásokat fogadott el, lévén mindmegannyi tisztességes, sőt humanus foglalkozás és egyik sem hijával a jövedelmezőség föltételeinek. Most már ott pihen kint, hova majdan mindnyájan megtérünk piheenni. Domokos György pártunk egyik rendíthetetlen tagja, csongrádi polgár pedig a f. hó 29-én költözött el az élők közül. Legyen könnyű nekik a föld.

— **Tanítói gyűlés.** Az állami elemi iskolai tanítótestület ma délelőtt 9 órakor tartja rendes havi ülését.

— **Ujabb adományok a tanulók ingyen konyhája javára.** Lapunk előző számában 322 korona 40 fillérről adtunk számot, mely a szegény tanulók ingyen konyhája javára folyt be. Az elmúlt hét folyamán ismét érkeztek újabb adományok, melyek közül különösen kiemeljük Csongrádi Fülöp és családja adományát, kik 10 koronát küldtek postán Mező-Kövesdről a következő szép sorok kíséretében: *«Szeretett szülővárosomban létesített tanulók ingyen konyhája philantrop intézmény fenntartásához a távolból mi is hozzájárulni ohajtunk sikert kívánva a szép eszme megtestesüléséhez».* Az érkezett adományok sora a következő: Csongrádi Ilona polg. isk. tanuló 6, Csongrádi Attila gimnáziumi tanuló 2, Csongrádi Fülöp úr 2, Deák Péter úr 2, Szilágyi László úr 1, Csollány Dezső úr 1, Ságihy Ruttikay Karolina úrnő 1, Vannayné Melka Amália úrnő 1, Liszka Ferencz úr 1 koronát, Schubert Julia úrhölgy és Szarkáné Verner Ilona úrnő 60—60 fillért, gazdasági előadásom többek adománya 2 korona 02 fillért. Ezen heti adományok készpénzben 23 korona 22 fillér, lapunk múlt számában nyugtatva 322 korona 40 korona, készpénz adomány összesen 345 korona 62 fillér. Ezen kívül terményeket adományoztak: Deák Imréné 1 zsák burgonyát, 8 liter babot és 3 liter zsirt, Lekrinczy Balázs földbirtokos 2 zsák burgonyát. Fogadják az adakozók ezuttal is az állami iskolai gondnokságnak hálás köszönetét.

— **Közgyűlés.** A községi képviselő testület f. hó 6-án pénteken tartja e havi rendes közgyűlését.

— **Emlékeztető.** A «Csongrádi Munkások Önképző Köre» ma délután 2 órakor tartja meg évi rendes közgyűlését.

— **Mühle Vilmos** császári és királyi udvari, temesvári magkereskedő diszesen kiállított értesítőjét vettük. Mühle Vilmos egyike Közép-Európa legismertebb és legmegbízhatóbb magkereskedőinek, ki nemcsak mint kereskedő: hanem mint kiváló szakférfi is jó hírnévnek örvend. Étesítője felöleli a hazai és külföldi kerteszet dísz és hasznos növényeinek gyűjteményét. Hozzá még szakszerű tanításokkal és utasításokkal látja el a kis és nagytermelőket. De nemcsak vetemény magvai, diszfái és cserjéi kiváló: hanem a virághagymáit még Japánban, Kínában, Koreában és Kis-Ázsiában is keresve keresik. A czég legujabban csomagolásért semmit sem számít. 5 koronás megrendeléséknél pedig portó sem fizetendő.

A bortermelők és általában a borászattal foglalkozóknak vélünk jó szolgálatot tenni, ha felhívjuk figyelmüket azon körülményre, hogy idén a szüretkor uralgott sok esőtől a szőlő rohadást kapott és ettől penész gombákkal lett metélyezve. Az oly hibás szőlőkből nyert új borok nem tisztulnak, megtörnek, megbarnulnak, sőt ha kellő időben nem gondoztatnak, egészen elromlanak. Az ily új borokat legjobb mihamarabb a beteg seprőről lefejtetni és az arra alkalmas, mirenymentes kénseletekkel kélőkép átkénezní. Ily javított mirenymentes kénseleteket készít *Schönbeck Imre Esztergomban* a következő minőségek és árakban. Az 1-es fajta az üres hordók jó karban tartására való, egy 50 dekás csomag ára 40 fillér. A 3-as fajta az egészséges, új és öreg borok átkénezéséhez, csomagja 1 korona; az 5-ös fajta a hibás, beteg borok gyógyításához való egy csomag ára 1 kor. 60 fillér. Az idej új borokhoz az utóbbi kell használni. A vele kezelt borok hamarabb megtisztulnak, eltarthatók és szállíthatók lesznek és ami a fő, nem kapnak kénbüzt (Einschlag szagot) a mi a régi méreg tartalmu bűdös Einschlagnál elkerülhetetlen és ez okozza a nagy fej és gyomorfájást. Ezen kénseleteket a készítő vidékünkön kélőkép szándékozik megismertetni, miért is mintákat és használati utasítást bérmentve küld. Ismét eladóknak kélő jutalékot enged. Kapható Bagossy József urnál Csongrád.

Hölgyek öröme! Ezekre menő elismerő levél bizonyítja, hogy a legjobb szer a szépség ápolására az általam készített hiru dr. Lehman-féle arckemőcs. Egy téglér ára 1 korona, hozzávaló szappan 80 fillér. Poudér 1 doboz 1 korona. Csak nevem és arcképpemmel ellátott téglert kérjünk és fogadjunk el! Kérem egy próbarendelményt tenni. *Gyarmati Emil* városi gyógyszerháza a Szent-Háromság-hoz Baján. Viszonteladók nagy kedvezményben részesülnek. 9—20

A Pesti Napló Magyarország legrégebb napilapja, mely *ötvennegyedik* évfolyamába lépett. A régi hagyományaihoz hiven pártoktól függetlenül, mást, mint az ország érdekét nem ismerve, küzd a magyar alkotmány sértetlenségéért a nemzeti jogok kivívásáért, az ország érdekeinek istapolásáért. Bátor szókimondása a napi politikában és közéletünk minden terén, társadalmi, irodalmi, művészeti és közgazdasági kérdésekben a hazafias és művelt magyar közönség kedveltjévé tették az újságot. Munkatársai a legkiválóbb publicisták és írók, kiknek komoly, magvas és gazdag munkája mellé pompásan illeszkedik a vidám és hamar országszerte népszerűvé vált *Tarka Krónika*. A lap irányán és tartalmán kívül barátaiavá tette olvasóit azokkal az irodalmi és művészeti jelentőségű diszművekkel, amelyeket hat éven át, évről-évre előfizetőinek karácsonyi ajándékkul adott: *Madách «Ember tragédiája», «Bánk-bán Album», «Himfy-Album»* s a *«Költők-Albuma»* után az idén országos feltűnést keltett *«Zichy Mihály Albuma»-val*. A lap előfizetési ára egész évre 28 kor., félévre 14 kor., negyedévre 7 kor. Aki most legalább egy félévre

előfizet s magát kötelezi, hogy egy további féléven át előfizető marad, míg a készlet tart megkapja a *Zichy-Albumot*. Az előfizetések a lap kiadóhivatalába, Budapest, VI., Andrássy-út 27. szám, küldendők.

Közgazdaság.

I.

A tavasz hírnökei.

Noha még a tél uralg, — de azért máris megjelennek a tavasz első hírnökei — műkertészeink, faiskola-tulajdonosaink és magkereskedőink ajánlatai és katalógusai, minden ujat, szépet és hasznosat jelezve, melyekkel mi az 1903. évben kertjeinket diszithetjük és szántóinkat elláthatjuk.

Előttünk fekszik a már előnyösen ismert temesvári Mühle Vilmos cs. és kir. udvari szállító, magkereskedő cég nagy és rajzokkal bőven ellátott főkatalógusa a legelegánsabb kivitelben, mely minden asztalnak díszére válik s egyszersmind annyi hasznos tudnivalót tartalmaz, hogy sokféle kertikönyvet pótol; mert a számos képleteken és a cikkeknek objektív tárgyilagos leírásán kívül, még az egyes növények tenyészthetése nézve is, hasznos útmutatásokat tartalmaz s kérésre a czég által ingyenesen megküldetik.

Ezen elegáns kiállítású katalógus a régi jó hírnevű Légrády Testvérek budapesti nyomdájából került ki s a magyar nyomdaipar díszé.

II.

A gyümölcsfák ápolása télen.

Most, midőn minden gazdálkodónak elég ideje van, érdemes a gyümölcsfák törzseinek tisztítására, a fák trágyázására és koronáinak kimetszésére is gondolni. Hogy szép, jó, egészséges és termékeny gyümölcsfákkal bírjunk, szükséges, hogy minden év őszén ezek körül nagyobb körben a talaj megásva legyen, hogy a gyökérzethez levegő, nedvesség és tápanyag könnyebben hatolhasson.

Ily téli időben végzendő a fák koronáinak kimetszése, kitisztítása. A korona belsejéből minden, továbbá az egymást keresztező és az egymást dörzsölő ágak mind eltávolítandók ugyanarra, hogy a korona belsejébe világosság és levegő akadálytalanul behatolhasson; mert azon gyümölcsök, melyek a korona belsejében nőnek, sohasem lesznek izletesek, nem fejlődnek szépen ki és a korona külsőbb részében levő gyümölcsöktől sok tápanyagot vonnak el.

A koronának kimetszése (kitisztítása) fiatalabb fáknál minden második, idősebb fáknál azonban minden negyedik évben kellene történnie.

A korona kimetszése után a törzs és vastagabb ágak mohától és a régi felpattogott holt héjtől, héjkaparóvas és acélsodrony-kefével vagy más kemény ércnemű eszközzel megtisztítandók.

Hogy ha a fák törzsei az ősz folyamán nem lettek volna mérszettel bemázolva, akkor ezen munka most is végezhető, és pedig: frissen oltott méz és marhatrágya, trágyalével annyira higitandó fel, hogy ez egy nagyobb ecsettel mázolható legyen. Ezen bemázolás a fákra igen jó hatással van; a nyulakat a törzsek meg-rágásától távol tarja, a kártékony rovaroknak a törzsöni tartózkodását meggátolja, elpusztítja a kártékony rovarok alcáit, a fák sima héját kapnak ez által s a kora tavaszi kihajtást is visszatartja, mivel késői fagyoknál előnyösebb a későbbi kihajtás.

Ezek megtörténte után a törzs körüli meglazított talajra terítsünk bármily trágyát, legjobb azonban e célra a régi érett trágya szarvasmarháktól.

Az így ápolott fák a tulajdonos örömére mindig termékeny, egészséges és ellentálló állapotban maradnak.

Felelős szerkesztő: **Éder János.**

Társ-szerkesztő: **Holló Adolf.**

Kiadólaptulajdonos: **Weisz Márk.**

CZIMBALOM

hegedű, fuvola vagy bármily nemű hangszer tanításá — kotta szerint, vagy annélkül — elvállalom.

A tandíj havonként 10 korona, az órák száma hetenként három.

Czimbalmot is hangolok 2 koronáért.

Lakás II. ker. Szarvas-utca 18. szám.

Tisztelettel

SERESS ANTAL
a helybeli gyermekzenekar karnagya.

Köhögésben szenvedők
próbálják a csillapító és kellemes ízű
KAISER-féle
mell-bontót.

2740 közjegyzői okirat, amely arról tanúskodik, hogy biztos gyógyulása a **köhögés, rekedtség, hurut és elnyálkásodásnak.** Amit helyette kínálnak utasítsuk vissza.
Egy csomag ára 20 és 40 fillér.
Kapható Ungváry József és Wiesner Lajos gyógyszerészeknél Csongrádon.

Szőlőlugast ültessünk
minden ház mellé és házi kertjeinkben.

Ere azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (bár mind kuszó természetű) mert nagyobb része ha megőrzi, természet nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugsanak alkalmatlanokat ültettek, azok röviden elhatják hazukat az egész szőlőterés idején a legkitűnőbb muskatály és más edes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megtermesztésére van hely, melynek a mellett a legcélszerűbb gondoskodással fejezhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekebbet díszíti anélkül, hogy legkevésbé helyet is eloglalna az egyéb hasznosabb részekből. Ez a leghálásabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismerettségére vonatkozó színes fénynyomatú katalógus bár ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy levelezőlapra tudatja. Érmelléki első szőlőültetvény Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.

536. szám. Csongrádvármegye alispánja.
alisp. 1903.**Pályázati hirdetmény.**

A vármegye csongrádi, tiszáninneni és tiszántúli járásaiban betöltendő — egyenkint 1200 korona fizetéssel és 600 korona útiátalányval javadalmazott, összesen három járási útibiztosi állásra ezennel pályázatot hirdetek. Ezen álláshoz megkivántatik a 238 901. kgy. számú várm. szabályrendelet 3. §-ban a th. útibiztosokra nézve előírt képesítő vizsga sikeres letétele; az esetben pedig, ha a kinevezett egyén ily képesítéssel nem bírna, köteles a vizsgára a kinevezéstől számított 1 év alatt jelentkezni s a jelentkezéstől számított egy év alatt azt sikerrel letenni.

A kinevezendő j. útibiztos a járása székhelyén köteles lakni.

A képesítést, erkölcsi magaviseletet igazoló s egyéb bizonyítványokkal felszerelt, 1 korona bélyeggel ellátott s ezen alispáni hivatalhoz címzett pályázati kérvények

1903. február 23-ik napján d. u. 5 óráig adhatók be ezen alispáni hivatalhoz. Az elkészített és távirati kérvények figyelembe vételni nem fognak

Szentesen, 1903. január hó 20-án.

Mátéffy
h. alispán.

Nagyméltóságú Örgyőfő Pallavicini Sándor úr Mindszent-algyői hitb. uradalma magyar-alföldi gulyatenyészetéből

14 drb 3 éves tenyészbika
van eladásra felállítva.

A bikák megtekinthetők a mindszent gazdaságban; vasút- és postaállomás Mindszent (Csongrádvármegye).

Csongrád-Sándorfalva 1903. január hó.

Urad. Főintézőség.

Óh jaj! Köhögés rekedtség és elnyálkásodás, ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái,
az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.
Próba dohoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:
„NADOR“ GYÓGYSZERTÁR
Budapest, VI., Váci-körút 17.

Éljen!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított.

Kapható Csongrádon: Nigrinyi Zoltán, Ungvári József és Viadár Sándor gyógyszerésztárában.

Legelősből bevásárlási forrás!

Weiner & Jakobovits áruházában

Budapest, VIII. ker. kerepesi-ut 75/b. a központi pályaudvar közelében.

12 és 16 forintért legújabb szabású orosz ruhák legdivatosabb kivitelben, saját műhelyünkben.

Szady Clottal, sima béleletlen . . . . . 1 frt 90
Ugyanaz 2 volánnal vagy serpentinnel . . . . . 3.—3.50
Orosz bluz hozzá . . . . . 2.50—3.
Legújabb szabású aljak divatos homespum és cibelin kelméből . . . . . 5.50—6.50—8—9
Selyem alj elegáns kivitelben serperntin fodorral és volánnal . . . . . 9—10—12
Ingbluzok legfinomabb divatselyemből csikkal és ajour áttöréssel 9.—10.—12.— sima taffiselyemből 4.—5.—6.— nyers selyemből 2.—2.50.—3.— divatos francia szövetből 2.50.—3.—3.50.— téli jól mosható flanelből 95 kr. Vászón és chiffon a legnagyobb választékban 3 frittól feljebb.
Téli pongyola divatos flanel, barket vagy eskimó flanelből . . . . . 3.—3.50.—4.—4.50.—5.—

Barkótruha ingbluz vagy orosz szabású bluzal . . . . . 2.50.—3.—3.50.

Teljes menyasszonyi kelengyék.

Különös figyelmébe ajánljuk a n. é. közönségnek kabát, palotó, gallér és gyermekköpeny osztályunkat. Minden egyes darab saját műhelyünkben személyes felügyeletünk alatt készül a legdivatosabb kelméből és legjobb tazon szerint. Kabát, palotó és gallér 5 frittól, gyermekköpeny 2 fritt 50 krajcártól feljebb. Dus raktár divatos szövetekben, női és úri fehérneműekben.

Megrendelésnél elegendő a felső és derék bőség és alj hossz megjelölése, esetleg jól álló derek beküldése.

Jorgó János órák: gyári raktár: Wien III/4. Rennweg Nr. 75/B.

Levelezőlap elegendő, hogy gazdagon illusztrált árjegyzékemet ingyen és bérmentve megkaphassa, olcsó bevásárlás céljából. Az üzleti eljárás szigorúan tisztességes, rászédés teljesen kizárva.

Órajavitási műhely.

Mindennemű zsebóra új rugó behelyezése 40 kr. Minden vásárolt vagy javított óráért kezességet vállalok. Kivonat a nagy árjegyzékéből:

7787 sz. legelősből, legjobb strapácóra nickeltokban 36 órai járással . . . . . ftt 2.30
8039 sz. valódi ezüst páncéllánc 15 gr. . . . . > 1.—
7858 sz. ezüst remontoir dupla fedelű . . . . . > 5.—
8939 sz. ingaóra ütőművel, 2 sulyal 130 cm. magas . . . . . > 11.50
7939 sz. jó ébresztő óra . . . . . > 1.20

Szíveskedjék nevemre és házászámomra 75/B pontosan figyelni.

Rum, Cognac, Silvorium,

likörök, likörkrémek stb., az általában készített vegytisztá esszenciák és kompozitókkal házálag 1/8 sőt 1/4 részben olcsóbban állíthatók elő, mint készre vett árúknak.

Árjegyzék és használati utasítás ingyen és bérmentve.

Baros Gábor

Budapest VII., Dohány-utca 1 sz. Esszenciák és kompozitók gyára.

Baros-féle

„Ella“ hajnövesztő szer

leghatásosabb szer a fejbőr erősítésére és legalkalmasabb a hajhullás megszüntetésére miáltal a hajnövést előmozdítja.

1 adag 3 és 5 korona.

Egyedüli készítő: Baros Gábor
Budapest, VII., Dohány-utca 1. sz.

Kozmetikai toalette cikkek gyára.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Ne vegyen cimbalmot

vagy

harmóniumot,

míg

Reményi Mihály

műhangszerész

legújabb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik

Budapestről

Király-utca 44. l. sz.